

Meddelelser

fra

Det kgl. danske Landhusholdningsselskab.

Der vil fremtidig under Fællesoverskrift »Meddelelser fra Det kgl. danske Landhusholdningsselskab« i »Tidskrift for Landøkonomi« blive offentliggjort Meddelelser, dels vedrørende Forhold fra Selskabets Virksomhed, som det vil være af Interesse, at Selskabets Medlemmer blive gjorte bekendte med, dels vedrørende inden- og udenlandske Forhold, som anses for værende af almindelig Interesse.

Fest for Forpagter F. Bokelmann

i Anledning af

hans 30-aarige Virksomhed som Dommer ved det danske Landbrugs Redskabs- og Maskinprøver.

Det er i Aar 30 Aar siden, at de sammenlignende Redskabs- og Maskinprøver paabegyndtes her i Landet. Der har ialt været afholdt 15 saadanne Prøver, der i den første Snes Aar vare knyttede til Landmandsforsamlingerne, men i det sidste Aarti — efter at Bevillingsmyndighederne yder dem et aarligt Tilskud og Landhusholdningsselskabet ved sit Maskinudvalg har overtaget Ledelsen af dem — ere foretagne hvert Aar. Det var det med den stigende

Arbejdsløn og den voksende Konkurrence fremkaldte forøgede Krav til en udvidet Maskinkraft i Landbruget, der gjorde aarlige sammenlignende Prøver til en næsten bydende Nødvendighed, hvis Landbruget skulde sikres gode, formaalstjenlige Redskaber og Maskiner, og baade af Landmænd og Fabrikanter erkendes det, at disse Prøver have været i høj Grad vejledende. At det har været saa, skyldes i væsentlig Grad, at det fra første Færd lykkedes at knytte dygtige, indsigtsfulde Mænd til dem.

Blandt disse Mænd maa i første Række nævnes Forpagter F. Bokelmann. Han har i de 30 Aar været ledende ved Bedømmelsen og Prøverne, han har med en aldrig svigtende Interesse og Energi forestaaet disse, og han har vidst at faa netop de Forhold draget frem, som have særlig Betydning for Landmanden i hans daglige Virksomhed. Og ved nøjagtige Kraftmaalinger, ved en sagkyndig og retledende Kritik har han vejledet Fabrikanterne, der ofte ved at følge hans Vink og Anvisninger have indført væsentlige Forbedringer ved deres Maskiner.

Det er derfor forstaaeligt, at Det kgl. danske Landhusholdningsselskab har ønsket at faa Lejlighed til at sige Forpagter Bokelmann, hvor megen Tak det danske Landbrug skylder ham for denne hans 30-aarige uegennyttige Virksomhed. Takken blev bragt ham den 7. Juni ved en Fest, Selskabets Bestyrelse holdt til hans Ære paa Hotel Phønix i Kjøbenhavn. Selskabets Præsidium og Bestyrelsesraad, enkelte Indbudte, der ere eller have været knyttede til Selskabets Maskinudvalg, samt Selskabets Funktionærer — ialt 35 Herrer — deltog i den i høj Grad vellykkede Fest.

Det ligger udenfor Tidsskriftets Opgave at give et detailleret Referat af denne, men der er dog navnlig to Taler, der bør komme til Medlemmernes Kundskab, og som derfor gengives her:

Lehns greve Wedells Tale for Forp. Bokelmann.

Mine Herrer! Som den af Præsidenterne, der er den ledende i Aar, er det taknemmelige Hverv tilfaldet mig

at udbringe Skaalen for vor Hædersgæst. Jeg siger »taknemlige Hverv«, thi Hr. Bokelmann er saa anset og afholdt af danske Landmænd, og han har indlagt sig saa betydelige Fortjenester af vort Landbrug, at alle med Glæde ville være med til at hylde ham. Som Medlem af Landhusholdningsselskabets Bestyrelsesraad og tidligere Medlem af Bestyrelsen for Maribo Amts økonomiske Selskab, ved sin fortjenstfulde Virksomhed for Præmiering af Husmandslodder, som Kvægdommer og paa andre Maader har han skabt sig et anset Navn i det danske Landbrug. Det er dog ikke disse Sider af Hr. Bokelmanns Virksomhed, jeg vil dvæle ved her; naar Landhusholdningsselskabet har ønsket at hædre Hr. Bokelmann i Aften, da er det paa Grund af den i høj Grad fortjenstfulde Gerning, han nu i en Menneskealder, i 30 Aar, har udført paa Redskabs- og Maskinomraadet.

Alle de Herrer, der ere til Stede her, vide, at blandt vort gamle Selskabs »gode Handlinger« maa dets Arbejde for at skaffe Landbruget formaalstjenlige Redskaber nævnes i første Række. Kort efter sin Stiftelse virkede Selskabet energisk for Svingplovens Indførelse, det foranstaltede Plovprøver og Præmiepløjninger, og det skyldtes Selskabets Bestræbelser, at Svingploven forholdsvis hurtigt vandt Udbredelse. Dette var et stort direkte Fremskridt. Men ogsaa indirekte bar dette Arbejde gode Frugter, det banede Vejen for andre nye Redskaber, det gav Anledning til Oprettelsen af Maskinfabriker, der opdroge dygtige Arbejdere o. s. v.

Dette for 4 Menneskealder siden optagne Arbejde for Landbrugets Redskaber og Maskiner har aldrig været helt afbrudt, men det er dog først i Nutiden, at det er blevet betydeligt i Omfang, energisk og planmæssigt gennemført.

Efterhaanden som Arbejdslønnen steg og Konkurrencen voksede, krævedes der hurtigere og bedre Arbejde i Landbruget. Maskinernes Tid kommer og Arbejdet for at fremskaffe gode, formaalstjenlige Redskaber tages op. Den første sammenlignende Prøve, der omfattede Plove,

Harver og Grubber, afholdtes her i Landet i 1872, og allerede til denne Prøve er Forpagter Bokelmanns Navn knyttet, idet Hr. Bokelmann var Formand i den Komité, der forberedte Prøven. Fjorten Prøver ere afholdte foruden denne, og i dem alle har Hr. Bokelmann nedlagt et saare fortjenstfuldt Arbejde. Saamaskiner og Mejemaskiner, Hestegange, Tærse-, Kaste-, Rense-, Kørne- og Sorteremaskiner og mangfoldige andre Redskaber og Maskiner bleve bedømte ved Prøverne, der vare udmærket ordnede, retledende og vejledende. Dog én Anke kunde man med Rette rejse mod dem, de kom — knyttede som de vare til Landmandsforsamlingerne — for sjældent, særlig efter at der var blevet 5 Aar mellem disse. Hyppige Prøver bleve ønskelige, og Landhusholdningsselskabet besluttede sig da til at tage Sagen op.

Paa Bestyrelsesmødet den 6. Juni 1892 nedsatte Selskabet sit »Redskabs- og Maskinudvalg«, der kom til at bestaa af Forpagter Bokelmann, Godsinspektør Tilemann og Kaptajn J. C. la Cour, og paa Finansloven 1893—94 bevilgedes der for første Gang Selskabet 5000 Kr. til Udgifterne ved Afholdelsen af Redskabs- og Maskinprøver. Under Selskabets Auspicier ere disse Prøver siden 1893 blevne afholdte hvert Aar, og jeg tror at kunne sige, at de i Ordets bogstavelige Betydning have været værdifulde for vort Landbrug. Hvad dette ved Hjælp af disse Prøver har sparet i Udgifter til daarlige Redskaber, maa sikkert regnes i Hundred Tusinder af Kroner, og hvad det har vundet ved at faa sit Arbejde hurtigt og godt udført, naaer sikkert ogsaa op til store Værdier.

Det var da en betydningsfuld Opgave Selskabet stillede sig, da det nedsatte sit Redskabs- og Maskinudvalg. Betydelige Opgaver kræve betydelige Mænd. En Lykke da for Selskabet, at det fra første Færd af kunde knytte en saa indsigtfuld og dygtig Mand som Dem Hr. Forpagter Bokelmann til Arbejdet for at skaffe det danske Landbrug gode og formaalstjenlige Redskaber og Maskiner. I høj Grad har, som fremhævet, Landbruget høstet Gavn baade af den overordentlig praktiske Maade, paa hvilken

De har planlagt og ledet de forskellige Arbejdsprøver, og af det klare Blik, De har for netop at faa draget de Momenter frem, som have særlig Betydning for Landmanden i hans daglige Gerning.

Men ved Siden af at retlede Landmændene ved Valget af Maskiner, har De ved nøjagtige Kraftmaalinger og ved en sagkyndig Kritik tillige belært Fabrikanterne, som i mange Tilfælde have lagt sig Deres Bemærkninger paa Sinde og udført væsentlige Forbedringer ved deres Maskiner.

De har saaledes, saa vel direkte som indirekte, gavnet Landbruget i høj Grad, og der tilkommer Dem Tak og Hæder for Deres uegennyttige Arbejde gennem en Trediedel af et Aarhundrede. Det er ikke blot os, der her ere tilstede, der takker Dem, men Tusinder danske Landmænd staa bag os. Som et synligt Vidnesbyrd om vor Erkendelse, bede vi Dem modtage Selskabets første Sølvbæger. Som det vil være dem, mine Herrer, bekendt, blev der i Forfjor vedtaget nye Regler for Landhusholdningsselskabets Uddeling af Hædersbelønninger for Landboflid, og det blev fastslaaet, at Belønningsudvalget har Ret til at indstille Mænd, der ved et stort og fortjenstfuldt theoretisk eller praktisk Arbejde have virket til Gavn for det danske Landbrug i Almindelighed, til en Udmærkelse af Selskabet.

For første Gang har Belønningsudvalget nu benyttet sig af denne Ret ved at indstille Dem til en Udmærkelse af Selskabet, og det er første Gang, at Selskabets store Sølvbæger uddeles for fortjenstfuldt Arbejde for Danmarks Landbrug. Idet jeg herved overrækker Dem Bægeret som synligt Vidnesbyrd om vor Taknemlighed og Højagtelse, beder jeg dem, mine Herrer, tømme deres Glas til Ære for Hr. Bokelmann! — Han leve!

Forpagter F. Bokelmanns Tale.

Maa jeg bringe Det kongelige Landhusholdningsselskab en hjertelig Tak for den Ære, der er vist mig,

takke for de venlige Ord, som ere henvendte til mig og for de Herrers Tilslutning dertil.

Det er, som udtalt, en lang Aarrække, hvori der er arbejdet med disse Maskin- og Redskabsprøver, og denne Virksomhed er jo netop begyndt med saa godt som alle de nyere Maskiners Indførelse i vort Landbrug. Det er et stort Arbejde, som her er udført, og naar der derved er udrettet meget af stor Betydning, da skyldes dette væsentlig det ualmindelig gode Samarbejde, som har fundet Sted mellem Udvalgets Medlemmer og de dygtige Kræfter, som have taget Del deri. Der skal blandt disse særligt mindes mine to kære afdøde Venner, Kaptajn la Cour, som udførte saa stort et Arbejde og som omfattede denne Sag med saa varm en Interesse, og Proprietær, Landstingsmand Breinholt, Vestervig, hvis mærkelig geniale Blik paa Maskiner og Redskaber har vakt Teknikeres højeste Beundring. Det er to Mænd, som savnes meget og hvem det gode Resultat af Prøverne for en væsentlig Del skyldes.

Der er ofte i Landhusholdningsselskabets Bestyrelsesraad blevet udtalt en Anerkendelse af den store Betydning, disse Prøver have haft, og det samme er Tilfældet fra mange Landmænds Side rundt om i Landet, men man kunde dog have ønsket, at Landmændene derved vare komne til at interessere sig saaledes for Maskiner og Redskaber, at Beretningerne om Prøverne vare blevne dem en virkelig Vejledning ved deres Arbejde med dem.

Mange forlange ikke at vide stort mere herom end Manden, der vilde rejse til Californien for at grave Guld og kun brød sig om at lære saa meget Engelsk, at han kunde sige: »lad den Klump ligge,« idet de i deres Forespørgsler kun forlange Oplysning om nu ogsaa den eller den Maskine er den allerbedste, der eksisterer, og om man ikke nok tør indestaa for, at den ikke gaar itu. Enkelte ere mere forsigtige og stille Spørgsmaalet, om man ikke tror, at der i en nær Fremtid vil komme en Maskine, der er endnu bedre end de hidtil kendte, og endelig er der flere ældre Landmænd, som ligefrem er-

klære, at med Maskiner ville de ikke have at gøre; er der noget iverjen med dem, maa der strax Bud efter Smeden, de have Bryderier nok iforvejen. Blandt de yngre Landmænd er der mere Interesse for at lære Maskinerne at kende, men det er dog ikke sjældent, at der stilles Spørgsmaal om Et eller Andet, som de godt kunde have læst i Beretningerne, hvor der i Almindelighed er gjort temmelig nøje Rede for Arbejdets Udførelse, og det er ogsaa med noget blandede Følelser, at man modtager Komplimenter om denne meget interessante Beretning, naar man har lusket sig til at se, at Beretningen ligger uopskaaren paa Skrivebordet.

Ja, jeg tillader mig ved denne Lejlighed at fremdrage det her, for at bede alle dem, der virkelig interesserer sig for denne Sag, at hjælpe til at vække og sprede Interessen herfor rundt omkring, thi først da kan Frugten af Maskinudvalget fuldt ud komme Landbruget tilgode. Men selv om man i denne Henseende ikke har naaet, hvad der kunde være ønsket, saa har man dog rundt om i Landet mødt saa megen Forekommenhed og Velvillie ved Prøvernes Installering og Udførelse; det er vi meget taknemmelige for, og det har givet os fuldt Bevis for, at man erkender disse Prøvers Betydning.

Men fra intet Sted har Sagen faaet en saadan Støtte som fra Landhusholdningsselskabet, og havde dette Selskab ikke med saa stor Alvor og Energi taget Sagen i sin Haand, vilde den ikke være blevet gennemført saaledes, at der i Løbet af 30 Aar stadigt er blevet afholdt Prøver med de mange forskelligartede Maskiner og Redskaber, som, saa at sige, væltede ind paa Markedet.

Det er, som Lehns greve Wedell allerede har sagt, Det kongelige Landhusholdningsselskab, der har Æren af den usle Hjulplovs hurtige Afløsning af Svingploven, det er Landhusholdningsselskabet, som har Æren af den først afholdte Mejemaskinprøve her i Landet og derefter har det, dels alene, dels sammen med Landmandsfor-samlingerne, fortsat hermed, indtil der saa for 10 Aar siden blev bevilget Penge dertil af Staten.

Hvad nu selve min Andel i det udførte Arbejde angaar, da har det været mig en Glæde og en Ære, naar Landhusholdningsselskabets Præsidium har tilkaldt mig for at drøfte Planen for Prøverne, og det har været mig en Glæde og Ære, naar man i saa væsentlig en Grad har betroet mig Ledelsen, betroet mig Affattelsen af Beretningerne og at gøre Rede for Resultaterne ved Foredrag i Selskabet.

Af alle de Arbejder, som jeg i saa lang en Aarrække har haft at gøre med, er der intet, der har været mig saa kært som det, jeg har udført i Landhusholdningsselskabet, og det har været et mærkelig godt Samarbejde og Forstaaelse, jeg som ung Mand fandt hos Selskabets Præsidenter og Sekretær, Professor Jørgensen, Gehejmeraad Tesdorpf og Kaptajn la Cour, og som jeg nu saa mange Aar efter finder hos Selskabets nuværende Præsidenter og Sekretær. Idet jeg nu bringer Dem og Bestyrelsesraadet en hjertelig Tak for den Ære, der er vist mig, beder jeg de Mænd, hvem vi alle ere glade ved at se staa for Styret, de højtærede Præsidenter, at modtage Skaalen for Landets ældste, en af de vigtigste og bedste Institutioner i Landbrugets Tjeneste, Det kongelige danske Landhusholdningsselskab.

Bestyrelsesmødet den 7. Juni 1902.

Til Stede vare Præsidenterne: Professor Segelecke og Lehns greve Wedell. Af Bestyrelsesraadets Medlemmer vare mødte: d'Hrr. Godsejer M. Ahlmann, Hofjægermester C. Bech (Engelsholm), Godsejer A. Bech (Krusesminde), Forpagter F. Bokelmann, Lærer Chr. Christensen, Forpagter Fonnesbech-Wulff, Hofjægermester J. Friis, Proprietær G. Grüner, Forpagter O. Høffding, Gaardejer J. Jensen (Gl. Sole), Proprietær Jespersen (Splitsgaard), Gaardfæster F. Laub, Godsejer G. de Lichtenberg, Gaardejer A. Nielsen (Svejstrup Østergaard), Forstander N. Pedersen (Ladelund), Forstander G. Pedersen (Dalum),

Proprietær P. Petersen (Biskopstorp), Baron L. Petersdorff, Proprietær O. Rasmussen, Lehnsbaron Rosenkrantz, Grev L. Reventlow, Prof., Dr. E. Rostrup, Forpagter Chr. Sonne, Forpagter G. Thalbitzer, Godsinspektør H. Tilemann, Rentier C. Valentiner, Etatsraad H. N. Valentiner og Professor T. Westermann.

Den ledende Præsident, Lehnsgreve Wedell aabnede Mødet med at byde de tilstedeværende Velkommen og udtalte sig derefter saaledes:

Blandt de af Selskabets Medlemmer, som, siden vi sidst vare samlede, ere afgaaede ved Døden, skal jeg særlig nævne Jægermester Friederichsen til Kærstrup. Jægermesteren omfattede Landbruget i alle dets Grene med den største Interesse, og hans store Erfaring og Dygtighed kom paa mange Omraader dette tilgode; særlig har det lolland-falsterske Landbrug nydt godt deraf. Landbruget har derfor lidt et stort Tab ved denne elskværdige og dygtige Mands Bortgang, og Mindet om den Virksomhed, som han har udfoldet, vil sikkert længe blive bevaret. (Samtlige tilstedeværende tilkendegav deres Tilslutning til denne Udtalelse ved at rejse sig.)

Ved Generalforsamlingen i December Maaned f. A. indtraadte som nye Medlemmer i Bestyrelsesraadet d'Hrr. Forpagter Høffding, Forstander Petersen (Dalum), Lehnsbaron Rosenkrantz og Professor Westermann samt som valgt af Landboforeningerne i Holbæk Amt Forpagter Fønnesbech-Wulff og af Landboforeningerne i Sorø Amt Godsejer A. Bech. Idet jeg byder disse Herrer, som alle ere til Stede, Velkommen, vil jeg tillige udtale Ønsket om, at de maa føle sig tilfredse baade med det Arbejde i Landhusholdningsselskabets Tjeneste, som de nu gaa ind til, og med Samarbejdet med deres ældre Kolleger i Bestyrelsesraadet.

Derefter foretoges følgende Sager:

Forslag fra Præsidiet.

1. Optagelse af ny Medlemmer. Der var foreslaaet 9 optagne som Medlemmer, og alle de foreslaaede

optoges som Medlemmer af Selskabet. Dettes Medlems-
tal er nu 786.

2. Indstillinger til Landbrugsministeriet:

a) Forhøjelse af Bevillingen til Rejser i land-
økonomiske Øjemed. Dette Spørgsmaal har været
fremme et Par Gange i Bestyrelsesraadet. Man har ønsket
den Sum, 5000 Kr., som nu staar opført paa Finansloven
til Anvendelse til saadanne Rejser, forhøjet, da de kvali-
ficerede Ansøgers Antal stiger Aar for Aar. I Fjor op-
lystes det, at Fællesforeningerne havde indgivet Andra-
gende til Ministeriet om at faa Summen forhøjet, og
Landhusholdningsselskabet vilde, hvis Sagen var kommen
til dets Erklæring, have givet den sin Anbefaling. Dette
skete imidlertid ikke, og paa Finanslovsforslaget, som fore-
lagdes Rigsdagen i Oktober, var Summen ikke under-
gaaet nogen Forandring. Det havde nu været Præsidiets
Hensigt at foreslaa Bestyrelsesraadet, at Selskabet, even-
tuelt sammen med Fællesforeningerne, i Aar indgik med
et Andragende om Summens Forhøjelse, men da det
havde erfaret, at Fællesforeningerne alt vare indgaaede
med et saadant Andragende, bortfaldt Sagen for Land-
husholdningsselskabets Vedkommende. Fra Bestyrelses-
raadets Side udtaltes Ønske om, at Præsidiets vedblivende
vilde have sin Opmærksomhed henvendt paa Sagen og
søge den fremmet, naar en gunstig Lejlighed dertil maatte
frembyde sig. Et Ønske om at faa meddelt, hvem der
erholdt Rejseunderstøttelse tildelt, mentes at blive opfyldt
ved Henvendelse til Landbrugsministeriet.

b) Statskonsulenternes Lønningsforhold. Ifjor
indgik Selskabet til Landbrugsministeriet med en Indstil-
ling om Lønningsforhøjelse for forskellige Konsulenter
Vedkommende, men Henstillingen blev kun delvis taget til
Følge. Det, der her er særlig paatrængende, er at faa en al-
mindelig Lønningslov for Konsulenterne, saa at man ikke,
hver Gang en Konsulent har tjent saa og saa længe, skal
ansøge om at faa hans Lønning forhøjet. Der har i
1895 og 1896 fra Ministeriets Side været fremsat Forslag
for Rigsdagen i saa Henseende, men de naaede ikke at

blive vedtagne. Det gælder altsaa om at formaa Ministeriet til at optage denne Sag til Overvejelse, og der er Grund til at antage, at Ministeriet vil være stemt for at faa en lovordnet Tilstand paa dette Omraade bragt tilveje. Det vedtoges, at Præsidiets skulde søge denne Sag fremmet.

c) Forhøjelse af Lønningerne til Assistenterne ved Svineavlens Ledelse. Da Assistenterne ved denne Virksomhed have et stort Arbejde og kun en ringe Løn, nemlig 500 Kr. aarlig, de paa Lolland-Falster og Bornholm endog kun 250 Kr., har Præsidiets ment, at Selskabet burde søge at faa denne Konto forhøjet med 1500 Kr., saaledes at Bevillingen i dette Øjemed, som nu kun andrager 2500 Kr., bliver forhøjet til 4000 Kr. Ogsaa dette Forslag vedtoges.

d) Lønning til en Assistent ved Ledelsen af Avlen af det røde danske Malkekvæg. Selskabet indgik ifjor med Andragende om, at der maatte blive ansat en Assistent til Hjælp for Statskonsulent Mørkeberg, at Assistentens Lønning maatte blive ansat til 1500 Kr., og at der maatte blive bevilget ham 500 Kr. til Rejseudgifter. Som bekendt har Statskonsulent Mørkeberg overordentlig meget at varetage, og derhos var det heldigt, om der i Tide blev ansat en Mand, som gennem den Uddannelse han vilde faa ved at virke som Assistent kunde tage Arbejdet op efter Statskonsulenten. Sagen blev imidlertid ikke fremmet af Ministeriet, men vil nu med Bestyrelsesraadets Billigelse atter blive optagen af Selskabet.

3. Nedsættelse af et Udvalg til at overveje Spørgsmaalet angaaende en Kombination af Livsforsikring og Hypotheklaan. Anledningen til dette Forslags Fremkomst er et Foredrag, som Sekretær Hertel i Vinter holdt i Selskabet, hvilket Foredrag og den derpaa følgende Diskussion vil være bekendt gennem »Tidskrift for Landøkonomi«. Et Spørgsmaal om, hvorvidt det eventuelle Udvalg havde Bemyndigelse til at gaa videre ved sin Behandling af Sagen end Foredraget og

den derpaa følgende Diskussion strengt taget foreskriver, mente Præsidiets at maatte besvare bekræftende. Det vedtoges at nedsætte et saadant Udvalg og efter Præsidiets Forslag at give det følgende Sammensætning: Dr. phil. Direktør Gram (»Hafnia«), Direktør Gamborg (Nordisk Livsforsikringsaktieselskab), Godsejer Hoppe, Pallishjerg (Vest- og sønderjydsk Kreditforening), Hofjægermester Bech, Engelsholm, Gaardejer Jacob Hansen, Forsing, Kammerherre Sehested og Sekretær Hertel, og, som Suppleant, Justitsraad, Godsforvalter Lützen, Holsteinborg.

4. Nedsættelse af et Udvalg til Undersøgelse af Spørgsmaalet om Revision af landøkonomiske Fællesforetagenders Driftsregnskaber. I et af Selskabets Møder i Vinter holdt Regeringskonsulent R. Schou om denne Sag et Foredrag, som efterfulgtes af en meget livlig Diskussion, i hvilken navnlig Folketingsmand Blem, som er Formand for Andelssvineslagterierne, deltog, og der syntes at være Stemning for, at denne Sag blev tagen op til nærmere Drøftelse gennem et Udvalg. Den Ordning, som man har i England med edsvorne Revisorer, egner sig maaske ikke til direkte at overføres paa vore Forhold, men der var, mente man, Trang til paa en eller anden Maade at faa en Ordning, hvorved det blev lettere for de Foretagender, der her var Tale om, at faa en Revision bragt tilveje. Præsidiets har kunnet slutte sig til denne Tanke og har derfor fremsat Forslag derom. Under den ret udførlige Diskussion om denne Sag gjordes det gældende, at om man end kunde faa en saa fagkyndig Revision som mulig, vilde Andelsselskaberne — i hvilke de Uregelmæssigheder, der have fundet Sted, have været for intet at regne mod hvad, der har fundet Sted i andre Virksomheder — betragte det som en Æres-sag selv at passe deres Sager og sikkert frabede sig den Hjælp, som man her tænker at yde dem. Skulde der gøres noget i den Retning, maatte Andelsselskaberne spørges, selv være med til at bestemme, hvorledes det hele skulde ordnes. Man maatte her stille sig paa samme Maade, som man i sin Tid gjorde, da der var Tale om

en Ordning af Mejeristernes Uddannelse. Der blev da nedsat et Udvalg, som var sammensat af Medlemmer fra Landhusholdningsselskabet og af den danske Mejeristforening, og dette Udvalg kom, som bekendt, til et udmærket Resultat. Det foresloges derfor, at det, der først burde gøres, var at optage en Forhandling om Sagen med Andelsselskabernes Fællesrepræsentation for saa eventuelt i Forbindelse med denne at nedsætte et Udvalg til Sagens videre Fremme. Dette Forslag vedtoges, efter at Præsidiets havde bifaldet det og gjort opmærksom paa, at det aldeles ikke havde været Mening at ville paatvinge Andelsselskaberne en bestemt Revision, men kun at bidrage til, at det blev lettere for dem at skaffe sig en fagkyndig Revision, for saa vidt de maatte ønske en saadan.

5. Selskabets Overtagelse af Landøkonomisk Aarbogs Udgivelse. Fra Foreningen af danske Landbrugskandidater, som for Tiden udgiver Aarbogen, er modtaget en Skrivelse, hvori udtales, at da Foreningen ikke har kunnet opnaa fortsat Understøttelse til Udgivelsen, maa den indstille Foretagendet og anmoder Selskabet om at overtage Udgivelsen. Saafremt Selskabet vil fortsætte i de kommende Aar som i Aar med at tilstille Medlemmerne Aarbogen, vil den aarlige Merudgift, som Overtagelsen af Udgivelsen vil foranledige, andrage ca. 700 Kr. Da det imidlertid er sikkert, at Bogen er til stor Nytte for Landbruget i det hele taget, og det jo ikke er udelukket, at der kan være Haab om, at der i Tiden vil kunne ventes Understøttelse til dens Udgivelse, har Præsidiets ment at kunne anbefale Bestyrelsesraadet at vedtage, at Selskabet foreløbig overtager Udgivelsen af Aarbogen. Efter at flere Medlemmer havde anbefalet den fortsatte Udgivelse af denne, vedtoges Præsidiets Forslag.

6. Decision af den 18de danske Landmandsforsamlings Regnskab. Efter de gældende Bestemmelser er det overdraget Landhusholdningsselskabet at revidere og decidere Landmandsforsamlingernes Regnskaber. Den af Selskabet udnævnte Revisor havde nu revideret Regnskabet for den 18. danske Landmandsfor-

samling, og da det forelaa fuldstændig i Orden, indstillede han, at der blev givet Decharge, hvilket skete.

Udenfor Dagsordenen foretoges en Sag vedrørende Uddannelsen af Roelærlinge. Der er i Aar af Selskabet bevilget 50 Kr. til Forsøg med Anbringelse af unge Mennesker som Roelærlinge paa Steder, hvor Roearv drives rationelt for at lære Haandrenseredskabernes rette Brug, og man har paa Fyen fundet Læresteder til 6 Lærlinge. Det jydsk Planteavlsudvalg har imidlertid senere optaget Sagen og faaet 70 Ansøgninger fra unge Mennesker, der ønskede at anbringes som Roelærlinge. Ved Statens Planteavlsudvalgs Virksomhed er det lykkedes yderligere at skaffe Plads til 25 Lærlinge, saa at der altsaa i Øjeblikket er Plads til 31 Lærlinge. Til disse vil medgaa i Rejseudgifter 320 Kr., hvoraf kun haves bevilget de ovennævnte 50 Kr., men den jydsk Fællesforening vil tilskyde 100 à 150 Kr., og de manglende 170 à 220 Kr. søges nu efterbevilget af Konto 16, »Selskabets Lærlinge«. Det havde egentlig været Præsidiets Ønske i Aar ligesom i Fjor kun at anvende 50 Kr. i dette Øjemed, men af Hensyn til de foreliggende Forhold har man ment ikke at burde modsætte sig, at Sagen optoges i det angivne Omfang og skal derfor anbefale, at det nævnte Beløb efterbevilges. Forslaget vedtoges.

7. Budget for Regnskabsaaet 1. April 1903—31. Marts 1904. Budgettet, som i det hele taget var overensstemmende med, hvad der i tidligere Aar var bevilget, godkendtes uden Omtale til Fremlæggelse for Generalforsamlingen.

Meddelelser fra Præsidiets.

8. Finansloven 1902—1903. Paa Indstilling af Selskabet er optaget følgende Nybevillinger eller Forhøjelse af ældre Bevillinger.

Til Mejeripersonalets Videreuddannelse er Bevillingen forhøjet med 2000 Kr. og er altsaa nu 20000 Kr. Disse

2000 Kr. skulle anvendes til Understøttelse for Mejersker og Mejerister, som søge Videreuddannelse paa Mejeriskoler, saaledes at dertil nu kan anvendes ialt 8000 Kr.

Bevillingen til Rejser for Mejerikonsulenterne er forhøjet med 518 Kr. og udgør nu 3500 Kr.

Til Forsøgsostningerne har der hidtil været bevilget 800 Kr. Til disse og til Konkurrence mellem hele Oste-lagre er der nu en samlet Bevilling paa 2000 Kr.

Statskonsulent Birk har faaet en Lønningsforhøjelse af 500 Kr., og saa vel han som Statskonsulent Jensen have faaet Kontorholdsgodtgørelsen forhøjet med 200 Kr. Endvidere har Statskonsulent Fr. Hansen faaet en Lønningsforhøjelse af 300 Kr.

Til Forsøgsstationen ved Askov er Bevillingen forhøjet med 2120 Kr., og der er endvidere givet en ekstraordinær Bevilling til samme paa 1850 Kr. til Ladebygning og Hegn paa Sandmarken samt til Redskaber og Inventar.

Til Dækning af Udgifterne ved Fremmedbesøg ved Forsøgsstationerne findes en ny Bevilling paa 1000 Kr., og Bevillingen til lokale Markforsøg og Forevisningsmarker er forhøjet med 5000 Kr.

Til Driften af Landbrugsmusæet er optaget en ny Bevilling paa 2000 Kr.

Ialt udgøre de i Henhold til Selskabets Indstillinger optagne Nybevillinger og Forhøjelser af ældre Bevillinger et Beløb af 16888 Kr.

Af de Bevillinger, som Landhusholdningsselskabet, forespurgt af Ministeriet, har anbefalet, findes optaget en ny Bevilling paa 4000 Kr. til Lønning af Dyrlæge J. Hege-lund som Lærer i Malkearbejdet og en Forhøjelse paa 3500 Kr. af Bevillingen til Malkearbejdets Fremme.

Foreningen af jyske Landboforeninger henstillede i Marts Maaned d. A. til Ministeriet at søge en Bevilling af 1000 à 2000 Kr. til Forsøg vedrørende Opbevaring af Roer. Forespurgt af Ministeriet om Sagen, anbefalede Landhusholdningsselskabet, at der søgtes bevilget 1250 Kr. aarlig i 3 Aar til disse Forsøg, der vilde blive foretagne

af Forsøgsbestyrer Helweg. Subsidiært henstillede Selskabet, at for saa vidt Forsøget først kan tage sin Begyndelse i Finansaaret 1903—1904, stilles der allerede nu et mindre Beløb til Raadighed til forberedende Arbejder. Ministeriet har svaret, at det ikke i indeværende Aar raader over Midler til Dækning af Udgifterne ved disse Forsøg, men at det ved Indsendelse af en motiveret Indstilling fra Selskabet er villigt til ved Finanslovsforslaget for 1903—1904 at søge bevilget et Beløb af 1250 Kr. som første Del af en treaarig Bevilling til Forsøgene. Til forberedende Arbejder har Ministeriet i indeværende Finansaar bevilget et Beløb af 200 Kr.

9. Skrikes Stiftelses Bevilling til Landbrugsforanstaltninger i 1902. I Aarsberetningen for 1901—1902 vil man Side 262 finde angivet, hvorledes denne Bevilling, som andrager 5200 Kr., skal anvendes. Præsidiat har efterkommet det af Bestyrelsesraadet i forrige Bestyrelsesmøde udtalte Ønske, nemlig at lade Udarbejdelsen af en kortfattet Afhandling om Svinets Røgt og Pleje foregaa som Prisopgave, hvorom der er udstedt offentlig Bekendtgørelse.

10. Den fortsatte Udgivelse af Værket »Beskrivelse af Landbrugets Udvikling i Danmark fra 1835 til Nutiden«. Ministeriet har bifaldet Selskabets Indstilling, at Udgivelsen af de to sidste Bind, som skulle omfatte Sjælland, Lolland-Falster og Bornholm overdrages til Forstander S. C. A. Tuxen.

11. Selskabets Kontrol med Lagre af klassificeret dansk Korn og med Foderstoffer i Kjøbenhavns Frihavn. Da der har hersket nogen Uklarhed med Hensyn til, hvad der er Meningen med den af Landhusholdningsselskabet indførte Kontrol med Korn og Foderstoffer, har Selskabet fundet sig foranlediget til gennem Dagspressen at belyse hele dette Forhold for at enhver Misforstaaelse kan undgaaes. En Henstilling til Præsidiat, om det ikke vilde være rigtigt at skaffe Inspektøren nogen Assistance, da han vistnok er overbe-

byrdet med Arbejde, lovede Præsidiet at tage under Overvejelse.

12. Udgivelsen af landøkonomiske Skrifter. I en nærmere Fremtid vil der foreligge følgende Skrifter: Havebrugskandidat O. Elberg: Vejledning i rationel Dyrkning af Asperges; Lærer C. Mathiesen: Vejledning i Frugtens Nedplukning, Opbevaring og Anvendelse; Anden Udgave af Hans Grams Vejledning i Frugtavl; Fortegnelse over Bøger passende for Sogne- og Landbrugsbiblioteker; Inspektør Jørgensen: De danske Redskabs- og Maskinprøver 1872—1902; Konsulentberetningen for Aaret 1901. I Løbet af Efteraaret haaber man at faa udgivet: A. Appel: Faareavlen i Danmark, og Dyr læge Hegelund: Vejledning i Malkning.

13. Andre Meddelelser. Hvad den offentlige Vejning angaar, da er der kun reglementariske Bestemmelser med Hensyn til Vejning af Korn, Kul og Salt, men ikke hvad Smør angaar, hvilket man har fundet uheldigt. Dansk Mejeristforening har derfor taget dette Spørgsmaal op til Løsning og er indgaaet til Indenrigsministeriet med et Andragende om en Forandring i saa Henseende. Dette Andragende har cirkuleret mellem forskellige Autoriteter: Kjøbenhavns Magistrat, Grosserersocietetet o. s. v. og har ogsaa 2 Gange været hos Landhusholdningsselskabet, som nærer Haab om, at dets udførlige Forslag, hvis Hovedpunkt er, at Smørret skal vejes med samme Nøjagtighed som Korn, vil blive gennemført.

Gaardfæster Laub omtalte forskellige Forhold vedrørende Redaktionen af »Tidsskrift for Landøkonomi«, som Præsidiet lovede at have Opmærksomheden henvendt paa.
